

تحلیگر

شوک درمانی برای احیاء شاخص

وحید میرزایی کارشناس اقتصادی و نویسنده مجموعه کتاب های کسب و کار

تصمیمات اخیر شورای عالی بورس مانند دستگاه "الکتروشوک" اتاق احیاء عمل کرد و درست زمانی که شاخص کل، گارد نزولی به خود گرفته بود و نشانههای واگرایی را در تحلیلهای تکنیکال نشان میداد اعلام این تصمیمات مانند شوک باعث به تپش افتادن دوباره قلب بازار بورس شد.

سسلبریتی های نوظهور بورس که به دلیل افت شدید اصلاح تمام پیش بینی هایشان اشتباه از آب درآمده بود و طی این مدت تنها خبر عرضه های اولیه را مخابره می کردند بار دیگر کاتال های vip و پیچ های خود را فعال کردند تا دوباره سسبکتال فروشی کنند.و انگار نه انگار که تا همین چند روز قبل به جز متهم کردن دولت و حقوقی ها مطلب دیگری برای ارائه نداشتند.

درحرحال تصمیمات شورای عالی بورس اعلام شد و از آنجایی که خبر آن مرتب بازشر می شودت تنها به تحلیل این تصمیمات و چگونگی تاثیر آن در بازار سرمایه می پردازیم.

سهماه خزانه یکی از سر سبز و صداترین این تصمیمات بود بر اساس این تصمیم، شرکتهای طبق بندب ماده ۲۸ قانون رفع موانع تولید اجازه دارند که حداکثر تا ۱۰ درصد سهام کل شرکت را خریدند و تحت عنوان سهام خزانه در شرکت نگهداری کنند و باهم معاملات خرید یا فروش سهام خزانه باید گزارش کاملی به سازمان ارائه کنند. اما سهماه خزانه چگونه می تواند برای بازار بورس مفید باشد؟ در واقع از مدتها قبل ابزارهای مختلفی در بازار وجود داشته که می تواند به فرهنگ سازی و ایجاد تعادل در بازار کمک کند، گرچه از سالهای پیش بحث بازارسازی و بازارگردانی وجود داشته و استفاده می شد، اما در مورد سهماه خزانه فقط آئین نامه آن مصوب شده بود، که قابلیت اجرایی نداشت. در حال حاضر این ابزار می تواند از رشد و افت های شدید جلوگیری کند به عبارت ساده تر حمایت از ارزش ذاتی قیمت سهم توسط شرکتهای بر اساس واقعیات بنیادی و افزایش نقدشوندگی صورت می گیرد و همین امر باعث می شود تا صف فروش هیجانی و یا صف خرید ناشی از سفته بازی رخ ندهاده و یا کمتر اتفاق بیفتد. ضمن اینکه باید به این نکته اشاره کرد که سهام خزانه، دارایی محسوب نمی شود و مشمول سود و حق رای و حق تقدم نمیست.

صندوق توسعه ملی یکی دیگر از موضوعات شورای عالی بورس بود، بر اساس لایحه رفع موانع تولید در سال ۹۴ مقرر شده بود ۱۰٪ منابع سالانه صندوق توسعه ملی به ۲ هدف سرمایه گذاری و بازارگردانی در مواقع اضطراری به صندوق تثبیت بازار سهام انتقال یابد که این مهم از سال ۹۴ محاسبه خواهد شد، اما سوال اینجاست که مکانیزم کمک رسانی این صندوق چگونه است؟ در واقع منابع صندوق توسعه ملی از دلار به سهام شرکتهای بورسی و در راستای سیاست جهش تولید تغییر جهت خواهد داد که این موضوع سیگنال مهمی به بازار ارز است و از طرفی پشتوانه نقدشوندگی بازار سهام در تلاطمات و هیجانات بازار خواهد بود.

اما به نظر می رسد جذاب ترین تصمیم این باشد که ورود بانکها به سرمایه گذاری در بورس آزاد شد، ماجرا از این قرار است که پیشتر بانکها مطابق ماده ۱۶ و ۱۷ ارتقای نظام مالی عالی کشور مجاز در سرمایه گذاری در بازار سرمایه نبودند که بر اساس مصوبه شورای عالی بورس از این مورد مستثنا شدند که اتفاق بسیار مهمی در بازار سهام ایران خواهد بود، البته در این تصمیم شاید باعث شود که بانکها به جای خرید خانه، زمین و بناگهداری، نقدینگی خود را وارد بازار سرمایه کنند که همین امر فضای تالار شیشه ای را جذاب می کند.

درحرحال آنچه مسلم است، دولت برای به تپش درآوردن ضریبان بورس درصدد یک شوک اساسی بود تا جلوی سقوط نمودار را بگیرد اما آیا این اقدامات در روز شنبه (پرواز) باعث تشکیل صف های خرید میلیونی خواهد شد؟ آیا روند نزولی گارد خود را برای صعود پای می کند؟ واقعیت این است که پاسخخ این سوالات در گرو رفتار حقوقی و میزان عطش آنها است، اگر سبب حقوقی ها بر نماند بی شک از ساعت اولیه امروز بازار روی خود را به روی سهامداران سبز می کند و اگر بازیگر هنوز عطش خرید در کف قیمت را داشته باشد بی تردید تا روز یکشنبه و حتی اوایل ساعات روز دوشنبه سهم های ارزنده را خریداری کرده و پس از آن بازی روش را شروع می کند. در نهایت به نظر می رسد این هفته زمان سوسو زدنهائی نور امید برای سهامداران باشد.

خبر

به دستور رئیس جمهور و یا تأمین مالی بانک صنعت و معدن:

شرکت کاشی و سرامیک تندیس ابریشم به بهره برداری رسید

شرکت کاشی و سرامیک تندیس ابریشم به دستور رئیس جمهور و با تسهیلات بانک صنعت و معدن از محل منابع صندوق توسعه ملی و منابع داخلی این بانک، امروز بیستم شهریورماه سال ۹۹ و با حضور رزم حسینی استاندار استان، عسکری عضو هیات مدیره بانک صنعت و معدن و اسدی و ولی الهی اعضای هیات عامل این بانک و به دستور رئیس جمهور بصورت مجازی به بهره برداری رسید.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی بانک صنعت و معدن، شرکت کاشی و سرامیک تندیس ابریشم با ظرفیت اسمی تولید ۱۵ میلیون متر مربع در سال با تسهیلات ثابت ارزی ۲۲ میلیون و ۷۸۱ هزار یورو و ۱۷۵ میلیارد ریال تسهیلات ثابت و ۱۵۰ میلیارد ریال تسهیلات سرمایه در گردش این بانک به بهره برداری رسید.

بیژن اسدی معاون نظارت حقوقی و وصول مطالبات بانک صنعت و معدن با اظهار خرسندی از به بهره برداری رسیدن این طرح بزرگ تولید کاشی و سرامیک در استان خراسان رضوی عنوان داشت: با بهره برداری از این واحد تولیدی برای ۵۶۰ نفر شغل مستقیم ایجاد می شود. وی بیان داشت: این طرح صنعتی با توجه به احداث در منطقه ویژه اقتصادی سرخس و دستیابی به بازارهای آسیای میانه و کشورهای افغانستان و پاکستان امکان صادرات محصول به این مناطق، می تواند ارز آوری مناسبی برای کشور به همراه داشته باشد.

اسدی تصریح کرد: با توجه به اینکه کاشی هزینه حمل و بهای تمام شده بالا به دلیل احداث این واحد تولیدی در مبادی خروجی کشور، یک مزیت اقتصادی برای آن به شمار می رود، احداث این واحد در منطقه ویژه اقتصادی سرخس سبب افزایش رقابت پذیری محصولات این واحد صنعتی خواهد شد.

تعیین دبیر جدیدانجمن صنفی کارفرمایی تولید کنندگان تابلوهای برق ایران

حسن خسروویپر، ی پیش از چهل سال سابقه فعالیت در پستهای مدیریتی، اجرایی و مشاوره ای در تابستان سال جاری با آراء اعضاء هیئت مدیره این انجمن به عنوان دبیر انتخاب شدند.

حسن خسروویپر فارغ التحصیل مهندسی برق (فلتر) از دانشگاه علم و صنعت ایران و کارشناس ارشد سازمان نظام مهندسی در سال ۱۳۵۸ بوده و مسئولیتهای متعددی در پستهای کارشناس ارشد اداره مهندسی نیروی هوایی ارتش - کارشناس ارشد شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی - قائم مقام مدیر عامل در شرکت تولیدی لوح سبز جنوب (خوزستان) - مشاور حقوقی سازمان برنامه و بودجه سابق - و مشاور و مجری و ناظر در پروژههای مختلف برق و تأسیسات در شرکتهای مهندسین مشاور و پیمانکاری بوده است.

دبیر کنونی انجمن صنفی کارفرمایی تولیدکنندگان تابلوهای برق ایران با ۶۵ سال سن و تجربه ارزنده، هدایت دور جدید دبیرخانه انجمن را عهده دار میباشد.

صادرات شیر خشک

ولنیبات مشمول پرداخت عوارض می شود

دبیر ستاد تنظیم بازار گفت: ستاد تنظیم بازار، سازمان توسعه تجارت را مکلف کرده است نسبت به تعیین عوارض برای صادرات شیرخشک و محصولات لبنی اقدام کند، ضمن اینکه به کره ۲۰۰ تومانی تعلیق نمی گردد. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی وزارت صنعت، معدن و تجارت، «محمدرضا کلامی » افزود: مدتهاست کره از فهرست دریافت ارزچهار هزار و ۲۰۰ تومانی واردات خارج شده است، اما با توجه به اینکه ذخایر کره وارداتی با این ارز در کشور وجود داشت، نظارت کلی و کامل بر توزیع این ذخایر با قیمت‌های متعارف و متناسب با بازار چهار هزار و ۲۰۰ تومانی، تاثیر غیرعوارز مبنای واردات بر بازار روشن شده و ستاد تنظیم بازار سازمان توسعه تجارت را مکلف کرده تا به فوریت نسبت به تعیین عوارض صادراتی برای شیرخشک و محصولات لبنی اقدام کند.
به گفته کلامی با تصویب ستاد تنظیم بازار، سازمان توسعه تجارت مکلف شد به فوریت ممنوعیت صادرات خامه را نیز به مرحله اجرا بگذارد.

نماینده انجمن مراکز خرید خاورمیانه و شمال آفریقا در ایران در مطرح کرد:

مغفول ماندن صنعت پیشران مراکز خرید در ایران

باید نظرات صنعت بزرگ مراکز خرید در تصمیم‌گیری‌ها دیده شود

علی شفاغی مدیر عامل انجمن تجارتهاد ali.shafae@jahanghtesad.com

مراکز خرید در دنیا به عنوان یکی از صنایع پیشران و مادر شناخته می‌شوند و می‌توان گفت قریب به ۸۵ درصد ظرفیت بازار خرده فروشی دنیا در اختیار زنجیره توزیع مدرن است که مراکز خرید به عنوان یک صنعت، محوریت این بخش را برعهده دارند، اما در ایران سهم این مراکز از بازار خرده فروشی به سختی به ۱۵ درصد می‌رسد.

ایران با داشتن قریب به ۱۸۰۰ مرکز خریدی که می‌توان آنها را در زمره مراکز خرید نوین قرار داد، در این صنعت عملکرد موفقی داشته است، اما دانشتن متولی مشخص و عدم تمرکز مدیریت این صنعت، موجب شده تا همچنان اقتصاد کشور از ظرفیت‌های بالقوه این صنعت محروم بماند.

در این خصوص با شاهرخ کشتاوروز مؤسس و مدیر نشریه تجارت طلایی، برگزارکننده نمایشگاه ایران ریتل شو، مدیر روابط عمومی شرکت فروشگاههای زنجیرهای رفاه و البته نماینده انجمن مراکزخرید خاورمیانه و شمال‌آفریقا در ایران گفتگویی تفصیلی انجام داده‌ایم تا با کنکاش در جزئیات صنعت پیشران مراکز خرید دلیل حاشیه‌نشینی این صنعت بزرگ و مادر را تحلیل کنیم.

اولین قطعه پازل در خصوص صنعت مراکز خرید جای خالی تشکل تخصصی است، در حالی که ایران در انجمن منطقه‌ای نماینده دارد، چرا تا کنون چنین تشکلی تشکیل نشده‌است؟

انجمن‌های منطقه‌ای زیرمجموعه مجمع جهانی مراکز خرید هستند تا بتوانند فروشگاهی منطقه را پوشش دهند، از جمله دفتر منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا که قریب به ۲۵ سال سابقه فعالیت دارد و عمدتاً در این‌انجمن‌های منطقه‌ای تشکلهای‌کشوری عضو هستند و پس از آن اعضای خصوصی و شرکی که تمایل به عضویت فردی دارند، عضو انجمن‌ها می‌شوند.

متأسفانه در ایران این تشکل همچنان ایجاد نشده و تنها در گذشته انجمنی داشتیم با عنوان انجمن مراکز خرید شهر تهران که برای کشوری شدن مسیر طولانی پیش رو داشت که در نهایت به سرانجام نرسید و در حال حاضر صنعت مراکز خرید، مدیریت مراکز خرید را به عهده داشته باشد در کشور نداریم.

ظرفیت صنعت مراکز خرید در ایران را چگونه می‌توان تحلیل کرد؟

مراکز خرید در ایران قدمتی بیش از نیم قرن دارند که از آن جمله می‌توان به ساختمان پلاسکو اشاره کرد که متأسفانه طی آن حادثه دلخراش از دست رفت. در حال حاضر چهار مرکز خرید بزرگ فردوسی و بازار صفویه در تهران، بازار رضا مشهد و بازار شیخ صفی تبریز وجود دارند که قدمتی بیش از ۵۰ سال دارند.

طی این سال‌ها مجموعه خریدهای زیادی در کشور شکل گرفته است که به دلیل عدم آشنایی فرهنگی مردم با مراکز خرید متأسفانه تا چند سال پیش از این همه آنها را با عنوان پاساژ می‌خواندند، در حالیکه پاساژ تعریف و کارکرد محلی دارد، پس از آن مراکز خرید، در رتبه بعد مراکز خرید چند منظوره ایجاد شدند و امروز نیز عصر مال‌ها است.

امروز در کشور ما حدود یک هزار و ۴۰۰ مرکز خرید و پاساژ وجود دارد، اما طی ۵ سال اخیر با ایجاد مراکز خرید پیشرفته چون پلاایوم، کوروش و سیتی سنتر با توجه به عرضه شده؛ تعاریف جدید با خودشان آوردند و خدماتی متفاوت به مشتریان

ارائه کردند و امروز نیز نوبت به مال‌ها مانند ایران مال رسیده‌است که وارد این خانواده و صنعت بزرگ شده‌اند.

برخی باورهای نادرست مراکز خرید را تحمیل هزینه بیشتر بر مشتریان و مصرف‌کنندگان می‌دانند، این موضوع را چگونه می‌توان تحلیل کرد و یا به عبارتی مراکز خرید چه امتیازی برای مصرف‌کنندگان دارند؟

این موضوع که مراکز خرید هزینه مصرف‌کننده را افزایش می‌دهند را قویا رد می‌کنم و در مقابل تأکید می‌کنم که این مراکز خدمات متفاوت و مدرنی به ایشان ارائه می‌کنند.

شاید تا یک دهه پیش مراکز خرید در مناطق مشخصی از شهرها متمرکز بودند، اما امروز پراکندگی آنها در تهران و دیگر شهرها به گونه‌ای است که در مناطق مختلف هر شهر می‌توانید از امتیازات حضور و خرید از مراکز خرید بهره‌مند شوید.

شاید بد نباشد که به مردم یادآوری کنیم زمانی را که برای خرید به راسته بازارها مراجعه می‌کردند، حتی در بهترین نقاط شهر، با مشکلاتی چون خلاء امنیت، نبود پارکینگ، عدم دسترسی به تهریه مطبوع و سرویس بهداشتی روبرو بودند و هر مغازه‌داری شخصاً تصمیم می‌گرفت که چه رفتاری با مشتری داشته باشد.

اما امروز مراکز خرید در کنار فرصت دسترسی به مجموعه‌ای از فروشگاهها و تنوع کالایی، مجموعه‌ای از خدمات رفاهی و تفریحی را برای مردم در نظر گرفته‌اند و همچنین وجود باشگاه مشتریان و واحدهای رسیدگی به شکایات به عنوان دستاوردهایی نوین در خدمت مخاطبین مراکز خرید است.

امروز بعید است که مشتری از رفتار یکی از واحدهای مراکز خرید شکایت داشته باشد و به دفتر مدیریت مجموعه مراجعه کند و در مسیر تأمین نظر و احقاق حق وی اقدام لازم اعمال نشود.

شاید وجود برخی باورهای منفی نسبت به مراکز خرید به اتفاقات سه‌سال‌های دور بر می‌گردد که هنوز این بخش نظم و نظام یا به تعبیری دانش لازم را در اختیار نداشت، اما امروز که مشتری ملاری در بازار حرف اول را می‌زند، ارزش هر مشتری برای مراکز خرید مشخص است و با ساز و کاری که در قراردادهای صاحبان و مدیران مراکز خرید با مستأجران مباحث مدیریتی یکپارچه و مباحث کنترل کیفیت و قیمت دیده شده و تلاش می‌شود با توجه به نوع مخاطبان مراکز، قیمت‌ها از یک حداقل و حداکثری تجاوز نکند و به واقع امروز مردم حق انتخاب بیشتری دارند برای اینکه

نماینده انجمن مراکز خرید خاورمیانه و شمال آفریقا در ایران در مطرح کرد:

مغفول ماندن صنعت پیشران مراکز خرید در ایران

باید نظرات صنعت بزرگ مراکز خرید در تصمیم‌گیری‌ها دیده شود

در این مراکز علاوه بر امکان خرید، فرصت برگزاری جلسات خصوصی و حتی با استفاده از سالن‌های کنفرانس شرایط برگزاری جلسات عمومی، سمینار و کنفرانس‌ها فراهم است. همچنین باید در نظر داشت که مراکز خرید بین ۳ تا ۵ هزار فرصت شغلی پایدار ایجاد می‌کنند، این در حالی است که اگر واحد صنعتی بتواند معادل نصف یک مرکز خرید فرصت شغلی ایجاد کند، مورد توجه تمامی رسانه‌ها قرار می‌گیرد.

با این تفاسیر امروز این صنعت نیاز به تشکلی دارد که به امور صنفی، استخدامی و آموزش این مراکز نظارت داشته باشد.

امروز تمامی مراکز خرید به‌رغم همه ظرفیت‌ها و فرصت‌هایی که ایجاد کرده‌اند به واسطه سلبقعه، تجربه و دانش مدیران و مالکانشان اداره می‌شوند و هیچ رویه متخداشکل و واحدی برای مدیریت این اماکن تجاری برتعلاذ وجود ندارد.

باید یادگیری که در دوران گذار از سنت به مدرنیته این صنعت هستیم و باید همه این ظرفیت‌های ایجاد شده هم باید قوانین و سیاست‌های یکسان داشته باشد و همچنین از حمایت‌های دولتی و حاکمیتی یکسان برخوردار شوند و نمی‌شود این ظرفیت عظیم در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی نادیده گرفته شود.

در جریان شیوع ویروس کرونا اتفاقاتی در مراکز خرید افتاد که حتی توسط دیگر کشورها الگوبرداری شد، چه اتفاقاتی رقم خورد و ریشه آن درچه بود؟

یک بحث نوع رفتار مراکز خرید با واحدهای صنفی و مراجعین بود که تلاش کردند با تأمین بالاترین امکانات بهداشتی امنیت را فراهم کنند و هزینه سنگین آنرا نیز خود مراکز خرید متقبل شدند. یک اتفاقی که افتاد این بود که کرونا در ایران پیش از بسیاری دیگر کشورهای در ایران فراگیر شد و مراکز خرید در همان ابتدا با اقداماتی چون خریداری تسبیح، ممنوعیت ورود بدون ماسک و ضدعفونی کردن اماکن عمومی و مشاعات پیش گام بودند.

این اقدامات توسط فرشگاه‌های زنجیرهای نیز الگو برداری شد و در واقع مراکز خرید چون یک چتر حمایتی مجموعه را در برگرفته و واحدهای مستقر در آنها نیز خود را ملزم به رعایت پروتکل‌های بهداشتی دیدند.

مراکز خرید از ابتدای شیوع ویروس کرونا ماهانه چندین میلیارد تومان برای خرید تجهیزات بهداشتی و تأمین امنیت پرسنل خود و مشتریان هزینه کردند.

یک اتفاق دیگری که در مراکز خرید کشورمان رقم خورد رفتار بزرگ منشن‌ها صاحبان این مراکز در قبال مستأجران بود که با نادیده گرفته اجاره و بخشیدن آنها به بقا و صیانت از سرمایه‌های ایشان کمک کردند که این رفتار انسان‌دوستانه از نگاه کشورهای همسایه و رسانه‌ها دور نماند.

با توجه به حضور بنده در انجمن مراکز خرید خاورمیانه و شمال آفریقا این موضوع توسط این انجمن به طور ویژه مورد توجه قرار گرفت بسیاری کشورهای منطقه رفتار پسنشده صاحبان مراکز خرید ایران را الگو قرار داده و ایشان نیز اجاره‌ها را بخشیدند

اما متأسفانه به اندازهای که مراکز خرید به عنوان پیشران اقتصادی

و اثرگذاری که در کشور دارند و به عنوان باوژی اجرایی دولت بخشی از مسؤلیت‌ها را برعهده گرفتند و در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، ایجاد اشتغال و حمایت از تولید داخلی نقش آفرینی کرده‌اند، مراجعین می‌توانند چندین ساعت یا نیمی از روز خود را در این مراکز بگذرانند و مراکز خرید بیش از آن که یک اتفاق اقتصادی را رقم بزنند، یک رویداد اجتماعی و اثر گذار است.

با حضور معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه:

عملیات ریل گذاری مسیر رشت به منطقه آزاد انزلی آغاز شد

معاون رئیس جمهور با اشاره به تأمین اعتبار ریل گذاری این مسیر ریلی، تصریح کرد کرد که با تکمیل قطعه نهایی رشتست به بندر کاسپین، تا پایان سال جاری مسیر ریلی خلیج فارس به دریای خزر کامل شده و صدای سوت قطار در بندر کاسپین شنیده می شود.

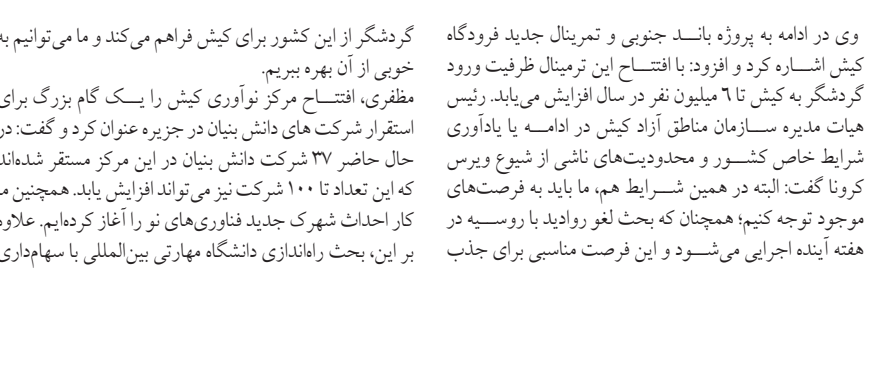
وی ضمن تبریک به ملت ایران به مناسبت توسعه خطوط ریلی کشور، افزود: با برقراری این اتصال علاوه بر اینکه شهرک هایصنعتی و واحدهای تولیدی گیلان می توانند تولیدات خود را به اقضا نقاط کشور از طریق خط ریلی انتقال دهند،بلکه با برقراری ارتباط جهانی در این مسیر،کشورهای همسایه می‌توانند از این مسیر ترانزیتی استفاده کنند،موضوعی که برای ما بسیار پراهمیت است.

بنابراین گزارش آغاز پروژه بزرگ ریل گذاری اتصال ریل به منطقه آزاد انزلی تحقق یکی از وعده های دولت و مهمترین اقدام در مسیر وصل شدن بندر جنوبی به دو بندر محدوده این منطقه یعنی مجمع بندری کاسپین و بندر انزلی و گامی بلند در فعال سازی کریدور شمال جنوب اریزایی می شود، مسیر ترانزیتی که با بهره برداری از آن زمینه افزایش درآمدهای ارزی،گسترش اشتغالزایی در سطح کشور و تثبیت جایگاه ژئوپولیتیک ایران در معادلات ترانزیتی آسیا و اروپا پدید خواهد آمد.

پروژه راه آهن رشتست از پیربازار رشت به بندر کاسپین منطقه آزاد انزلی به طول ۳۷ کیلومتر است که حداکثر سرعت طراحی شده برای قطارهای مسافری ۱۶۰ کیلومتر و برای قطارهای باری ۱۲۰ کیلومتر بر ساعت می باشد و هم اکنون عملیات زیر سازی

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در نشست خبری افتتاح پروژه‌ها مطرح کرد:

راه‌اندازی گردشگری صنعتی و تاسیس دانشگاه مهارتی بین‌المللی در کیش

وی در ادامه به پروژه بانسد جنوبی و تمرینات جدید فرودگاه کیش اشاره کرد و افزود: با افتتاح این ترمینال ظرفیت تردد گردشگر به کیش تا ۶ میلیون نفر در سال افزایش می‌یابد. رئیس هیات مدیره سازمان مناطق آزاد کیش در ادامه با یادآوری شرایط خاص کشور و محدودیت‌های ناشی از شیوع ویروس کرونا گفت: البته در همین شرایط هم، ما باید به فرصت‌های موجود توجه کنیم؛ همچنان که بحث لغز روایندی در روسیه در هفته آینده اجرایی می‌شود و این فرصت مناسبی برای جذب

گردشگر از این کشور برای کیش فراهم می‌کند و ما می‌توانیم به خوبی از آن بهره ببریم.

مظفری، افتتاح مرکز نوآوری کیش را یکس گام بزرگ برای استقرار شرکت های دانش بنیان در جزیره عنوان کرد و گفت: در حال حاضر ۳۷ شرکت دانش بنیان در این مرکز مستقر شده‌اند که این تعداد تا ۱۰۰ شرکت نیز می‌تواند افزایش یابد. همچنین ما کار احداث شهرک جدید فناوری‌های نو را آغاز کرده‌ایم. علاوه بر این، بحث راه‌اندازی دانشگاه مهارتی بین‌المللی با سهام‌داری